

Momente și schițe din viața literară

Dar din dar

Pe 2 octombrie, la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” Argeș, a avut loc un adevărat eveniment editorial: lansarea Integralei Calinic Argeșeanul sub titlul generic *Dar din dar*. Numeroasele cărți publicate de Înalt Prea Sfințitul de la Argeș au fost grupate și reeditate în condiții grafice de lux sub îngrijirea Maicii Cecilia de la Mănăstirea Aninoasa și lansate acum, în prezentarea unor personalități: Gheorghe Păun,

Dar din dar

Cristian Cocea, Octavian Sachelarie, Jean Dumitrașcu, Mihai Golescu, Pr. Ion Popescu, Codruț Scurtu, fiecare prezentând câte unul dintre volume care cuprind: memorialistică, interviuri, eseuri, scrierile teologice, jurnale, volum omagial etc. Timp de patru ore a fost

Zilele Poesis

evocată o operă literară de patru decenii. Dar, vorbim de integrala Calinic de până la 2017, că altfel autorul e în plină forță creatoare și scrie zilnic.

Ultima fotografie a lui Gheorghe Izbășescu, din 28 septembrie, în fața clubului elevilor din Onești, alături de membrii juriului concursului de proză scurtă „Radu Rosetti”

Nicolae Gheran, laureatul Marelui Premiu FestLit Cluj 2017

Juriul Festivalului Național de Literatură de la Cluj-Napoca, din octombrie 2017 (Irina Petraș, președinte, Gabriel Coșoveanu, Dan Cristea, Daniel Cristea-Enache, Ion Pop, Vasile Spiridon, Mihai Zamfir, membri) a luat în discuție lista

cărților nominalizate pentru Marele Premiu, stabilită de către Filialele Uniunii Scriitorilor din România. În ordine alfabetică, acestea sunt: Diana Adamek, *Adio, Margot!*, Editura Univers, București, 2017; Mircea Bostan, *Proprietarul de fericire*, Editura PIM, Iași, 2016; Gabriel Chifu, *Ploaia de trei sute de zile*, Ed. Cartea Românească, București, 2017.; Dumitru Chioaru, *Ars orphica*, Ed. Limes, Florești/Cluj 2017; Adi Cristi, *Cu patria în brațe*, Editura 24 ORE, Iași, 2016.; Ioan Vintilă Fintîș, *Radiația cubului*, TipoMoldova, Iași, 2017; Nicolae Gheran, *Rebreniana. Studii, articole, documente*, Vol. I-II, Ed. Academiei Române, București, 2017; **Marin Ioniță, Călare pe vânt, proză, Ed. Tiparg, Pitești, 2017** – propus de Filiala Pitești a USR; Márton Evelin, *Noaptele Salamandrelor*, Editura Curtea Veche, București, 2017; Mircea Mihăieș, *Ulysses 732, Romanul romanului*, Editura Polirom, Iași, 2016 ; Angelo Mitchievici, Ioan Stanomir, *Comunism inc.: Istorie despre o lume care a fost*, Editura Humanitas, București, 2016.; Cristian Pavel, *Cotropitor*, Editura Noema, Cluj-Napoca, 2017; Victor Gh. Stan, *Umbra luminii*, Editura Destine, București, 2017; Mircea Stâncel, *Cartea speranțelor disperate*, Ed. Discobolul, Alba Iulia, 2017; Eugen Suciu, *Frica*, Editura Tracus Arte, București, 2017.

În urma dezbaterilor, s-au detașat patru finaliști: Diana Adamek, Nicolae Gheran, Angelo Mitchievici și Ioan Stanomir, Eugen Suciu. Prin vot secret, a fost desemnat câștigătorul: **Nicolae Gheran**, pentru *Rebreniana. Studii, articole, documente*, dar și pentru „proiectul Rebrenianu” în întregul său, operă de-o viață. Laureatul Marelui Premiu la edițiile precedente: **Gabriel Chifu** (2014), **Corin Braga** (2015), **Ana Blandiana** (2016). Laureatul Premiului special al primei ediții: **Ștefan Borbély**.

Poetul Gheorghe Izbășescu la marea trecere

Ne-a părăsit poetul Gheorghe Izbășescu, la o lună după ce a împlinit 82 de ani. S-a născut la Lăicăi, județul Argeș la 8 septembrie 1935. A absolvit Liceul „Ienăchiță Văcărescu” din Târgoviște apoi Facultatea de Filologie de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. A fost o viață întreagă profesor la Onești și directorul Clubului elevilor din oraș, unde a îndrumat numeroși copii pe calea poeziei, unii dintre ei chiar ajungând scriitori. A fondat acolo Liga culturală „Zburătorul” care în anii 90 a editat revista literară cu același titlu. Era membru al Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România.

Deși a debutat târziu (în 1979, în revistă, și editorial în 1984), Gheorghe Izbășescu a scris nenumărate cărți de poezie, unele în mai multe ediții. Era de-o mare meticulozitate cu propria-i poezie, scriind-o și rescriind-o la infinit și publicând-o și republicând-o după nenumărate elaborări, reelaborări, revizuirii... Nu știu alt poet contemporan care să lucreze permanent la perfecționarea textelor sale cum a făcut-o Izbășescu.

Ne-am revăzut în 27 și 28 septembrie la Onești, la concursul de proză scurtă „Radu Rosetti”, al cărui președinte de juriu era. Era entuziast, avea de predat o nouă carte la Editura Junimea din Iași, avea proiectate câteva culegeri cu numeroasele cronici și eseuri scrise despre poezia lui de critici din toată țara.

Odată cu dispariția prietenului nostru Gheorghe Izbășescu, literatura română a pierdut un poet important și un om pitoresc.

Zilele Poesis la Satu Mare

După o scurtă pauză creată de mici crize organizatoric-sponsoriale, ca să inventăm noi ad-hoc o sintagmă, festivalul (inter)național Zilele Culturale Poesis s-au reluat anul acesta (în 15-17 septembrie) la Satu Mare cu ediția a XXVI-a. Maeștri de ceremonie: poeții George Vulturescu, redactorul-șef al cunoscutei reviste Poesis și Dumitru Păcuraru. Ca și-n alți ani, lista participanților a fost una plină de personalități ale literaturii noastre contemporane: Ileana Mălăncioiu, Eugen Negrici, Adrian Alui Gheorghe, Ioana Diaconescu, Olah Andras, Ioan Groșan, Cassian Maria Spiridon, Gellu Dorian, Ioan Moldovan, Mircea Muthu, Ion Mureșan, Radu Ulmeanu, Claudiu Komartin, Robert Șerban, George Vasile Dâncu, Ioana Crăciunescu, Liviu Ioan Stoiciu, Doina Popa, Ioan Baba, Ovidiu Alexandru Vintilă, Nicolae Corlat, Dumitru Necșanu, Viorel Mureșan, Daniel Săuca, Octavian Doclin, Florea Firan, Gheorghe Pârja, Saluc Horvath, Al. Cistelean, Pavel Șușară, Gheorghe Glodeanu, Grigore Scarlat, George Achim... Au fost prezentări ale revistelor literare reprezentate și ale editurilor. S-au decernat premiile Poesis, ediția 2017: Opera Omnia pentru poezie – Ileana Mălăncioiu; Opera Omnia pentru critică – Eugen Negrici; Cartea de poezie a anului – Ioana Diaconescu și Ioan Baba; premiul pentru traducerea operei lui Lucian Blaga – Jean Poncet (Franța); premiul pentru Editura Școala Ardeleană – George Vasile Dâncu; premiul pentru Editura Bibliotecii Bistrița Năsăud – Ioan Pinteș; premiul de proză – Radu Sergiu Ruba; premiul pentru Casa de Editură Max Blecher – Claudiu Komartin. A urmat o călătorie în satul Ady Endre din comuna Căuaș, unde, la bustul lui Ady Endre, i-a fost înmănat premiul, cu numele marelui poet, liricului maghiar Olah Andras. În sfârșit, la Castelul Karolyi din Carei, a avut loc un recital de poezie.

Concursul de proză scurtă „Radu Rosetti” – 2017

În zilele de 27 și 28 septembrie, la Biblioteca Municipală Onești s-a desfășurat Concursul de proză scurtă „Radu Rosetti”. Juriul a fost alcătuit din Gheorghe Izbășescu (președinte), Nicolae Oprea, Vasile Spiridon, Dumitru Augustin Doman. La categoria de vârstă 10-15 ani a câștigat locul I și Premiul revistei *Ateneu* Silvia-Maria Berescu din Onești; la categoria 16-20 de ani: premiul II și al revistei *13 Plus* - Andrei Paraschiv din Onești, iar la categoria 21-35 de ani: premiul I și premiul revistei *Argeș* – Bogdan Alexandru Petcu din Bârsănești, județul Bacău.

Cea mai mică revistă

Cea mai mică revistă din România apare la Târgu Jiu și se numește *Ceașca de cafea*, cu subtitlul „minilunar cultural, literar, artistic”. Are 24 de pagini format 10x10 cm și este editată de poetul și actorul Gheorghe Drăghescu, fiind difuzată gratuit. Am în față nr. 166/septembrie 2017. Pe prima pagină e un desen de Constantin Piliuță, iar în interior poeme scurte, desigur) de Ion Horea, Aurel Rău (tipărite și în facsimil), Ion Popescu-Brădiceni, Aurel Dumitrașcu și traduceri din Byron. Revista e ilustrată color cu fotografii de la diferite ediții ale Festivalului „Serile de la Brădiceni”. Având în vedere criza de lectură de la noi, ca și inflația de reviste stufoase, adevărate antologii de texte, revista *Ceașca de cafea* de la Târgu Jiu este mană cerească. O citești exact cât bei o cafea și o și reții.

Carte nouă

Nicolai Tăicuțu – și cum vă spuneam... (Editgraph, Buzău, 2017). Nicolai Tăicuțu – nu prea răsfățat al de critici – este un poet care are un timbru propriu și obsesiile sale estetice, fără de care un poet nu e poet. Ce are acest volum în plus față de celelalte ale lui Tăicuțu? În primul rând, luciditate de poet programatic: „vai, vai, vai! /lovit în floare/de-o brumă târzie/zarzarul/nu a mai rodit//din apropierea mea/de pe ramul sterp/se ivește acest poem/trist”. Sau niște fulgurații de-o mare limpezime: „trece saltimbancul -/oamenii rād.../înflorește magnolia -/oamenii plâng...//sau invers”. Ce păstrează cartea din aparițiile trecute? Obsesia câmpiei, a bărganului cu caii și alte animale de acolo, și a oamenilor din câmpie, chiar și a celor celebri (Fănuș Neagu, de pildă). Structural, volumul acesta e un

poem-pseudojurnal, anunțat programatic încă din textul introductiv, cu fapte diverse, dar și cu portrete de oameni dragi autorului, portrete schițate în zece-douăsprezece versuri ca acesta, de epocă: „înainte de a pleca la biserică/s-a îndepărtat de sine puțin/atât cât să se poată fâli/în oglinda dimineții, că/ce mândru bărbat era el, bunicul/cu batista albă, scrobită/limpezită în sineală, călcată cu grijă/cu mașina cu tăciuni/împăturită în triunghi/și așezată cu un colț în afară/în buzunarul de la piept/de bunica, tânără femeie/de casă, ce-l urmează/cu drag”. Așadar, Nicolai Tăicuțu (*nicolai t* din texte) rămâne un poet al câmpiei, cu o voce când gravă, când jucăușă, dar și atunci cu un fundal vag melancolic.

Constantin Cubleșan

Studiul realizat de Ion Simuț, cu marcate dezvoltări critice de istorie literară, excelează prin dorința de a pune o anumită ordine în modul de tratare a acestei perioade literare, acordând atenție conceptelor cu care trebuie să opereze cercetătorul (nevoia „de a vehicula conceptele potrivite”). Minuția în periodizarea istoriei propriu-zise, din care decurge periodizarea evoluției creației literare, este cu totul apreciabilă.

CRONICI

PATRU LITERATURI ROMÂNE POSTBELICE

(Ion Simuț)

Definirea și mai ales periodizarea literaturii române postbelice a devenit o adevărată obsesie a criticii și istoriei noastre literare (cu variantele propuse didactic în universități), în totul justificată din moment ce o ruptură a firului evoluției literaturii în general, asumată într-o unitate și normalitate istorică formată de-a lungul secolelor, s-a produs imediat după încheierea războiului mondial și o alta, tot atât de violent-dramatică, a avut loc patru decenii mai târziu, în decembrie 1989. De fiecare dată s-a produs câte o răsturnare capitală a perspectivelor valorizării și mai ales a înțelegerii și interpretării fenomenului literar în sine. Așa încât, demersurile analitice și de sinteză, într-o oglindă retrovizoare, a acestui parcurs, se impuneau ca o necesitate firească, cu atât mai mult cu cât azi totul trebuie rejudicat din punctul de vedere estetic, criteriul ideologic vicios, al necesităților partinice de odinioară, fiind obligatoriu abandonat. La numeroasele asemenea oferte se adaugă acum una ce pare a fi cea mai tranșantă disecare anatomică a tot ce s-a întâmplat și se întâmplă pe firul unui drum atât de sinuos și cu atât de multe obstacole în cale. E vorba de întreprinderea lui Ion Simuț, **Literaturile române postbelice** (Editura Școala Ardeleană, Cluj-Napoca, 2017), masivă și substanțială în ceea ce numește el, la un moment dat, „contabilizarea” unui extrem de bogat material de lucru. Cercetarea nu se dorește însă a fi neaparat o istorie literară, în nici un caz una urmând modelul tradițional, să-i zicem, autorul precizându-și astfel concepția de lucru: „Văd istoria literaturii ca o confruntare a unor câmpuri de forțe sau tendințe estetice și politice, nu ca pe o alăturare de scriitori dintr-un fel de dicționar cronologic sau ca pe o înșiruire de analize literare ce pot sta foarte bine într-un dicționar de opere”. Ceea ce și face Ion Simuț, parcursul literaturii române în anii de după război fiind încadrat într-un ansamblu de evenimente politice și sociale la care se referă, considerându-le producătoare (provocatoare) de act cultural, literar în speță: „Eu scriu un tip special de istorie literară, care ține cont de regimul politic în care s-au scris opere”. Așa se face că, o primă întrebare la care formulează un răspuns convenabil este dacă în România a existat sau nu un comunism adevărat. După ce trece în revistă diversele ideologii autoritare, dictaturile contemporane etc („Puțta filozofie politică nu strică”), formulează concluzia după care, la noi „comunism încă nu a apucat să fie”. Constată importantă întrucât, zice domnia sa, nu putem vorbi de o „literatură română sub comunism” cât de „o literatură comunistă”, aceea care a vehiculat convingeri sau aspirații comuniste. De aici aprecierea că scriitorul român a fost „captivul unei dictaturi (...) prizonierul unui sistem politic închis, păzit cu toate mijloacele să propage o ideologie unică, printr-un partid unic”. În acest sens au fost create instituții politice de constrângere și limitare a libertăților de creație (Partidul însuși, prin directivele și decretule ce trebuiau urmate, aplicate, Securitatea care practica un control „asupra prsoanei scriitorului” și, evident, Cenzura ce exercita controlul asupra creației în general, de toate felurile), în raport cu care scriitorii s-au conformat sau nu, mai mult sau mai puțin, de unde și realitatea care edifică patru tipuri de literatură: *literatura oportunistă* sau *conformistă*, constituind literatura oficială, incluzând operele scriitorilor „aflați în acord deplin cu regimul politic și cu ideologia lui”, pe care o ilustrează sub „formă propagandistică”; *literatura evazionistă*, aceea care „evită orice opinie sau temă politică, fiind totalmente abstrasă din actualitate”, fiind posibilă, mai mult, după 1960 când „regimul începe să se relaxeze”, incluzând și literatura, așa zisă, de sertar; *literatura subversivă*, aceea „ieșită parțial din cadrele recomandate ofical și îndreptată oarecum împotriva curentului”, având roul de a „sparge canoanele tematice și estetice”, exemplul cel mai ilustru fiind cel al poeziei lui Mircea Dinescu (opinează criticul), o „cărăială în surdină”; în fine, *literatura dizidentă și literatura exilului*, fiind în cea mai mare parte o literatură „împotriva regimului

politic de la București” și aparține scriitorilor din exil, cu un stagiul mai lung sau mai scurt de activitate. Ion Simuț le discută oarecum independent, vorbind despre *patru literaturi române postbelice*. E discutabilă această defalcare atât de categorică și de radicală, întrucât aceste *patru literaturi* nu constituie altceva decât patru paliere de afirmare (tematică dacă vreți, ideologică, atitudinală a scriitorilor) în cadrul uneia și aceleiași literaturi române. O literatură ce are la bază criteriul fundamental de afirmare și de existență al ei: limba în care este scrisă, limba română. Chiar dacă Ion Simuț face distincție, pe bună dreptate, între literatura Basarabiei, a Bucovinei din Ucraina, a celei produse în spațiul jugoslav sau maghiar etc, toți cei care o practică se reclamă a fi *scriitori români*. E drept că domnia sa atrage atenția asupra scrierilor vechi, aproape ilizibile azi (D. Cantemir, I. Budai-Deleanu, parte din cronicari ș.a.), dar care utilizează și acestea limba română în formele ei încă rudimentare, el exprimându-și totuși dezacordul cu aceia care (Andrei Terian, bunăoară) vorbesc despre schimbarea conceptului de literatură de la o epocă la alta.

Revenind la substanța demersului privitor la literatura română de după război (Ion Simuț este atent, în genera, la concepte, astfel încât remarcă diversele formule sub care alți critici și istorici literari operează: „literatura română de azi”, „literatura română contemporană”, „literatura actuală”, „postbelică”, „în totalitarism”, „sub comunism”), se oprește asupra discuției dacă și în ce măsură aceasta continuă sau nu literatura interbelică (militanți și oponenți: V. Fanache, Gh. Grigurcu, Al. Piru), având în vedere periodizarea acesteia până la o posibilă „istorie postmodernă a literaturii române”, domnia sa optând pentru o etapizare a literaturii române postbelice după cum urmează: 1/. martie 1945 - decembrie 1947, „etapă de tranziție între două dictaturi”; 2/. 1948 - martie 1953, „stalinistă”, „a socialismului de tip sovietic”; 3/. 1953 - martie 1965 orientată spre „comunism/socialism național”; 4/. 1965 - iulie 1971, o etapă a „liberalizării perverse” și, în fine, 5/. 1971 - decembrie 1989, etapa „socialismului dinastic”. Aparte este discutată, firește, perioada de după 1989, când avem de-a face, zice domnia sa, cu *literatura română în economia de piață*. Abordarea aceasta este temerară și incitantă, fără îndoială, cu atât mai mult cu cât propune discuții, dacă nu neaparat în totul originale, în orice caz având cu un mare quantum de tratare strict personală, cu disocieri penetrante în condiția literaturii de partid, bunăoară, luând-o metodic de la afirmațiile leniniste, abordând exigențele literaturii proletare, cu varianta realismului socialist ș.a.m.d.

Cronologia, periodizarea literaturii din 1945 până în 1989 merge mână în mână cu *istoria* evenimentelor politice, fundamentale pentru evoluția fenomenului literar (actul de la 23 August 1944, instaurarea guvernului revoluționar-democratic la 6 martie 1945, actul de la 30 decembrie 1947, abdicarea regelui Mihai I, noua Constituție, Congresul Partidului din iulie 1965, Tezele din iulie 1971 și așa mai departe până la Congresul al XIV-lea al PCR din noiembrie 1989). Este un parcurs urmărit meticolos, începând cu „sovietizarea României”, cu „socialismul de tip sovietic”, lupta de clasă, procesul moștenirii culturale, liberalizarea hrușciioviană, desovietizarea României, Congresul Scriitorilor din 1956, reabilitarea lui Maiorescu ș.a.m.d. Întreaga mișcare literară este raportată la mișcările în plan politic și social de unde și pronunțatul caracter sociologic al acestei istorii literare. Fiecare moment nodal își are actorii săi, pe care Ion Simuț îi prezintă și îi judecă în contextul epocii (N. Labiș, A. E. Bacosky, generația 60, obsedantul deceniu, momentul liberal al lui Ceaușescu - invadarea Cehoslovaciei, naționalismul acestuia, recuperarea literaturii interbelice, cazul Goma, poezii generației 80, în fine *O antologie a demnității scriitorului român* în contrapondere cu *Antologia rușinii* realizată de Virgil Ierunca, totul în capitole și subcapitole de analiză și comentariu detaliat.

Desigur, corpusul cel mai interesant rămâne cel consacrat **Literaturilor paralele**.

Literatura oportunistă își are implicațiile ei specifice: morale, politice, estetice, ilustrate prin operele diversilor scriitori, de la N. Labiș și Dan Deșliu, o listă întregă de autori de jalnică amintire. Interesante sunt aici discuțiile privitoare la proletcultism (reperat în intervalul 1948-1950) și realismul socialist (adoptat din 1951), la canonul literar proletcultist (istoria literară propusă de Emil Boldan, remarcabilă prin „obediință și mediocritate”), la ierarhizarea valorilor etc. Totul cu rigoare și minuțiozitate expozitivă.

Literatura evazionistă își are și ea un amplu capitol analitic, autorul considerând că ea prezintă un refugiu în fantastic și mit. Se fac distincții și nuanțări: refugiul în propriul eu poetic, în ironie și speculație livrescă de obicei urmând procedeul prozei de analiză psihologică, în anii 80 se practică textualismul, experimentalismul și în cele din urmă posmodernismul, ca *metode* de creație. Estetismul devine și el o „concepție și o practică semnificativă”. Surprinzătoare mi se pare discutarea în acest cadru a Cercului literar de la Sibiu, propunându-se conceptualizarea *cerchismului* în contrapagină cu *euphorionismul* („Euphorion simbolizează tot ce e nou pe plan spiritual”). Ca formă de evazionism s-a manifestat și onirismul.

Literatura subversivă dezvoltă un limbaj subversiv, esopic, fără a adopta „în mod dechis o opoziție fermă, ce ar duce la un conflict al punctelor de vedere cu oficialitatea”. De aici nu mai e decât un pas până la „disidență și subversivitate”. Sunt trecute în revistă exemple de poezii cu dublu înțeles, discutând aparte cazul intervenției lui Titus Popovici la tribuna Congresului CC al PCR, criticând romanul **Bunavestire** a lui Nicolae Breban, afișând astfel frustrarea scriitorului reprezentativ pentru anii 50 dar și „agresiunea oportunistului față de scriitorul care nu acceptă arta servilă”. Alte exemplificări ale formelor subversive, se face prin creații ale Anei Blandiana, Ilenei Mălăncioiu ș.a.

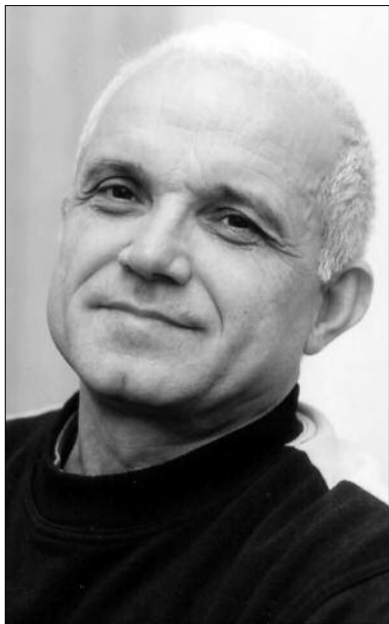
Atenție sporită i se acordă *literaturii disidente și literaturii exilului*, cu Paul Goma ca punct de reper („Un Soljenițan român”), cu Dumitru Țepeneag ș.a.; o contribuție însemnată realizând prin cronologia exilului literar postbelic, cu detalieri pe diferitele perioade, insistându-se aparte asupra exilului literar din perioada ceaușistă.

Studiul realizat de Ion Simuț, cu marcate dezvoltări critice de istorie literară, excelează prin dorința de a pune o anumită ordine în modul de tratare a acestei perioade literare, acordând atenție conceptelor cu care trebuie să opereze cercetătorul (nevoia „de a vehicula conceptele potrivite”). Minuția în periodizarea istoriei propriu-zise, din care decurge periodizarea evoluției creației literare, este cu totul apreciabilă.

În fine, nu e mai puțin incitant turul de orizont pe care îl face Ion Simuț în cadrul literaturii de după 1989 (literatura în economia de piață), nedorind să procedeze însă la o discuție sistematică asupra orizonturilor tematice, ideatice, asupra procedeele literare cultivate („e o poveste nouă, pe care încă nu s-a învrednicit nimeni să o scrie”).

Fără îndoială, demersul realizat de Ion Simuț este prin totul o provocare polemică și o demonstrație de forță în privința abordării unei plaje atât de vaste și de bulversante a scrisului românesc dintr-o perioadă a unui trecut foarte apropiat, în care deocamdată se pot cartografia (e nevoie chiar) toate configurațiile *terenului*, cele care, cu timpul, se vor estompa, fiind receptate de către generațiile viitoare dintr-un alt unghi de observare, acela al distanțării firești față de punctele nevalgice ale creației, resimțite de creatorii de literatură aflați, ca atitudine, pe planuri atât de diferențiate, într-o perioadă relativ redusă de timp. Tocmai de aceea, „contabilizarea” pe care o face Ion Simuț este de reținut, ea propunând istoricilor literari de azi ca și a celor de mâine, cu siguranță, o posibilă retrospectivă, în abordare obiectivă.

Liviu Ioan Stoiciu

Adunăm pietricele găurite de mare (Mă despart de Mircea Mihăieș)

continuare să împart cărți ale mele... Mă culc după ora 1.

Miercuri, 9 august 2017. Probleme, peste noapte – Doina mă sperie, îmi spune să anunț Salvarea dacă nu-și revine după ce ia alte două pastile de inimă, are tensiune, pe care n-o poate controla. Slavă cerului, a reușit să adoarmă. Eu am dormit iepurește... Doamne ajută, și-a revenit, de la ce i se face rău? De la faptul că stă tot timpul în apa sărată? Ea e bolnavă de inimă... Eu am arsuri gastrice peste noapte, cred că mi se trag de la băutura tonică necunoscută stricată de aseară. Apropo, în mod stupefiant nu am mai avut arsuri gastrice de când am venit aici, la mare, n-am chiar nici o explicație... Dimineață, Doina a refuzat să meargă pe plajă și să intre în mare, a mers în stațiune la bazar, a cumpărat banane și piersici. Venit pe plajă singur, e vânt și azi și sunt valuri mari, dar nu sunt mai periculoase decât ieri, intru de două ori în apă, stau „la fier” pe prosopul dublu, trec trei ore. Gargară pe plajă și azi cu Corneliu Antoniu și Robert Șerban. La 13.30 vin și fac duș la cameră. Mergem la masă, dau și azi 11 lei pe apă minerală (surprinzător, seara, fetișcana din Bacău refuză să ia cei 5 lei dați „ciubuc”; bun-simț?). Angela Marinescu îmi cere la telefon să-l cert pe fiul ei fiindcă nu știe să se poarte cu mama lui, refuz politicos. Directorul revistei *Tomisul cultural* Iulian Talianu, amabil, îmi telefonează că vine special pentru mine de la Constanța – stăm la o cafea, mi-a adus numărul de revistă în care am un poem, îmi dăruiește vin de Dobrogea, degeaba refuz (eu nu beau alcool de... 40 de ani!), că e în contul dreptului de autor. Fumează, are o familie de vis (trei copii, doi în Anglia, căsătoriți acolo, cu copii și vile în România, inclusiv la Bușteni, și al treilea în București, vedetă), își vinde vila de la Costinești și-și face vilă la Eforie Sud. Mă roagă să scot un pasaj din interviu dat lui (pe e-mail), accept, el nu vrea să se pună rău cu nimeni. Cristian Livescu ne aduce un pahar de whisky (îl are cu el, la masă plus vin). Îi dau constanțeanului (de 16 ani e la Constanța; vine din Călărași și Ialomița; a avut trei publicații) volumul „Ajuns din urmă”, mai târziu îmi telefonează, mă asigură că mi-a citit cartea și că mă roagă să-i trimit un poem în facsimil, pentru revista lui... Vin la 16.30 la cameră, plec pe plajă cu Doina, după ce mâncăm pepene galben. Stăm jumătate de oră pe prosopul dublu, după care intrăm în apa mării (reușesc să înot un pic, valurile mari nu te lasă nici să faci pluta). Apoi preambularea de rigoare pe plajă, de la Vila Președinției la Vila Scriitorilor. Gargară iar cu Cornel Antoniu și cu Cristian Livescu (e convins că Adrian Alui Gheorghe a fost o victimă a oamenilor lui Culiță Tărăță, care l-a instalat director la biblioteca județeană, și ai lui „Pinalti”, Gh. Ștefan), plus N. Grigore Mărășanu (stă după-amiaza cu ochii în gol pe o stâncă, la plaja noastră) și cu răsăritul Robert Șerban. Zi frumoasă și azi, vântul menajează pielea arsă (eu, repet, am și bronz de la munte, de la Brașov). Duș la 19.30. La 20 la masă. Plec împreună cu Doina pe faleză și în stațiune, mâncăm două înghețate, aglomerația e maximă și azi, ne întoarce la 22.30 (mă enervez auzind că „europeană” FCSB a făcut 1-1 cu Poli Iași). Laurențiu a plecat la București, am vorbit la 12 noaptea cu el, n-a văzut ghivecele de flori din sufragerie, la Brașov, să le ude; s-a ars un bec la baia de la etaj (bec special, va trebui să cumpăr); pisica se descumă după puteri, a mieunat la ușa de la dormitor (îi e dor de noi; a vorbit Doina cu vecina Ema, sper să o fi lăsat să reintre în casă și să fi udat ghivecele cu plante din sufragerie, dacă nu vor fi murit). Doina se plânge de o coapsă „dislocată” de un zid de apă, intrată în marea zbuciumată, asta-i mai lipsea. Îi transmit lui Iulian Talianu telefonul cu adresa de e-mail a Gabrielei Adameșteanu, vrea să-ia un interviu. Doina nu s-a culcat la 0.30. Mă culc la 1.30.

Joi, 10 august 2017. Dorm pe sărite, ies la baie des (poate și fiindcă am luat Echinacea și Famotidina la miezul nopții), am arsuri gastrice, iau și un Maalox... Ultima zi la mare. Mă rad. Banană, alune, pesmet uns cu unt și miere, cu ceai. Hotărâm să mergem la plaja comunei 23 August, plecăm din Neptun fără grabă la ora 10 (eu numai în slipi, în mâini cu papuci), ținem „buza mării”, mergem cu picioarele în apă, descoperim la Olimp o plajă nouă (și că se reface un hotel părăsit), adunăm pietricele găurite. Îmi dă telefon Simona Vasilache, că mă invită la „Literatura tinerilor” la Neptun pe 14 septembrie, trei zile, din partea UR, îi spun că tinerii mă înjură și prefer să stau deoparte (Mircea Mihăieș, din Comitetul Director al UR, nu mai departe, caționează, ca patron la *Orizont* care a dat de gustul puterii, o mizerie la adresa „operei” mele, semnată de un student, o critică de o rea-credință nemaîntâlnită, de doi bani; mă tot repet, e dezolant

Poemul de colecție

Mircea Bârsilă

În fiecare seară

Puțini, foarte puțini bănuiesc ce înseamnă
să te culci fericind vrăbiile. Cheia
răsucită în ușă
de două ori, lampa dată la infinitiv
și lătrăturile de peste noapte:
îndepărtatele
lătrături ale sălbăticiunilor
psihopompe.

Ferice de vrăbii : n-au zei
și nu le ia niciodată interviuri păianjenul,
uriașul păianjen în caftan egiptean. Ferice
de ele: niște firimituri, niște mici ancore
ținându-mă, în fiecare seară,
să nu mă arunc pe fereastră – într-un gol și mai mare.
Lampa dată la infinitiv,
cheia răsucită în ușă de două ori
și repetatele coșmaruri cu substrat arhaic, păgân :
se face că mi s-a furat din nou colivia
în care îmi țin umbra. Se face că patul în care dorm
este izbit, toată noaptea, aproape ritmic,
de găleata unei fântâni. Puțini, foarte puțini bănuiesc
ce înseamnă să te culci fericind vrăbiile:
n-au zei și poate nici nu știi că sunt vii
în această betonieră în care ne învârtește,
din ce în ce mai repede, soarele.

că avangardiștii naturali de azi (ai poeziei spontane) nu înseamnă nimic; află că și premiile importante primite de mine, cu președinți de juri din care n-a lipsit nici un mare critic, mi-au fost acordate din... indulgență, tocmai mie, cel mereu antipatizat; motiv să mă despart public de Mihăieș; mă întreb siderat dacă mi se plătesc polițe, ce e de fapt în spatele acestei porcării nedemne; mi-e efectiv rușine că mi se arată astfel „pisica”, mă asigură că tinerii prezenți vor fi aleși de președinți de filiale; îmi pare rău, răspund politicos, dacă mă invitați din timp (eu eram trecut la rezerve, probabil), veneam din respect pentru organizatori, nu mai acceptam invitația la Satu Mare, făcută din timp, la Zilele Poesis care au loc în aceleași zile, 14 - 17 septembrie... Mai apoi am aflat de la Corneliu Antoniu că ședința de consiliu al UR va avea loc în 13 septembrie în... Bulgaria, la „Nisipurile de aur”, de unde toți membrii vor veni la Neptun... Găsim plaja la 23 august plină, chiar dacă e iarbă de mare. Doina se oprește la o masă aici, eu merg dincolo de cherhana și malul abrupt, sălbatic, fac poze cu mobilul. La întoarcere beau o cafea, Doina bea apă cu lămâie (12 lei), e aici și restaurant la care nu suntem serviți fiindcă nu suntem... îmbrăcați. E derutantă trecerea trenului în spatele căsuțelor de cazare, ai senzația că intră direct pe plajă. Când mă uit la ceas văd că e 12.45, o luăm din loc înapoi, adunăm pietricele găurite... Doina se miră că a făcut față drumului pe plajele pustii, pe un soare torid. Întorși la cameră, duș și la 14.15 venim la masa de prânz (e lăudabil că mereu e altă mâncare), cumpăr apă minerală de 5 lei; N. Rusu pleacă în această seară la Chișinău. Reveniți la cameră postez pe pagina mea Facebook 30 de poze: *La insolita plajă la mare a comunei 23 August, dincolo de plajele de la Olimp, spre nord, departe, patru ore dus-întors. Plecat cu de la Vila Scriitorilor, de la Neptun, azi, cu picioarele în apa mării, pe plajele sălbatice, la 23 August (și dincolo de Cherhana) - soare intens, briza binefăcătoare, pescăruși, diguri și stabilopozi, cazemate, iarbă de mare. Adunăm pietricele găurite de mare...* Mâncăm după ora 16 ultimele felii de pepene verde. La 16.30 plecăm pe plajă, Doina intră în apă, eu stau pe prosopul dublu un timp, la soare, s-a întors canicula? Intru în apă, înot (deși sunt valuri care mă dau peste cap). Preambularea obișnuită de la Vila Prezidențială, tot golful. Gargară cu același Corneliu Antoniu (vine și N. Grigore Mărășanu; anul acesta, la sfârșitul lunii septembrie, chiar se încheie proiectul pe zece ani, „Festivalul Poeților din Balcani”), care și-a schimbat pălăria, e nebronzat (nu știu de ce; Doina, deși n-a stat la soare, e bronzată). Citesc din H. Murakami. Îl felicit pe N. Prelipceanu de ziua de naștere – 75. Îmi spăl părul cu șampon, venit la cameră, la 20 la masa de seară (friptură de porc, grătar), cumpăr apă minerală, las „ciubuc”, fata care ne servește din Bacău va intra la facultate în toamnă, mi-a spus că s-a temut de mine, fiind prezentat ca un scriitor dificil! Altfel, azi află de ce nu e iarbă de mare în golful nostru, Ceaușescu a pus plase „în largul mării” de-a lungul golfului. Șterg geamurile la mașina Sandro. Ies cu Doina pe faleză, nu vrea să mergem mai departe, suntem totuși în ultima seară la mare. Întorși la cameră, facem bagajele. N-am purtat în aceste șapte zile câte am stat la Neptun decât câteva haine de vară (fără mâneci), o pereche de pantaloni scurți, sandale. A fost soare. Frunzăresc știrile pe internet, Lidia Vianu și Leah Fritz mi-au tradus un poem pentru nu știu ce concurs, mă anunță, le mulțumesc... Mă culc la 0.30.

**La insolita
plajă la mare a
comunei 23
August,
dincolo de
plajele de la
Olimp, spre
nord, departe,
patru ore dus-
întors. Plecat
cu de la Vila
Scriitorilor,
de la Neptun,
azi, cu
picioarele în
apa mării, pe
plajele
sălbatice, la 23
August (și
dincolo de
Cherhana) -
soare intens,
briza
binefăcătoare,
pescăruși,
diguri și
stabilopozi,
cazemate,
iarbă de mare.
Adunăm
pietricele
găurite de
mare...**

litere

Paula Romanescu

Toamna în haiku

TOAMNA / AKI

grele desfrunziri –
inutilă recolta
de-nțelepciune

riche le défeuillage
inutile la récolte
de grande sagesse

*

crâng de Măiastră –
în aurul din frunze
cântul tăcerii

bois de Măiastra –
dans l'or des feuilles mortes
le chant du silence

*

ultima frunză –
între ramuri de arțar
plin cuibul gol

la dernière feuille –
entre les rameaux du chêne
plein le nid désert

Biserică veche
de lemn, acoperită cu
sindrila, Galda de Jos,
Mocăniștea Albei

*

măcieșe roșii –
pe gardul de nuiele
stolul de vrăbii

cynorrhodons rouges –
entre les rameaux d'épines
nouée de moineaux

*

dansândă frunza
se așterne-n cărare
să moară puțin

la feuille dansante
se couche dans le sentier
pour mourir un peu.

*

clepsidră de nori –
nisipul plajei cerne
pustietate

clepsydre des nuages –
le sable de la grève
crie solitude

*

cade o frunză –
pisica prinde-n gheare
umbra zborului

tombe une feuille rouge
le chat attrape de ses griffes
l'ombre du vol

*

dincolo de nori
croncănit de cocoare –
mai săraci c-un vis

au-delà des nues
croassement des cigognes –
nous un rêve de moins

*

ciorchini neculeși –
viespile și bondarii
ocupați foarte

des grappes oubliées –
les bourdons et les guêpes
à la cueillette

*

mărăcinișuri –
în foste sere cioburi
zdrențe de soare

hautes les broussailles –
dans les feues serres de
légumes
haillons de soleil

*

solie din larg –
fără ramul de măslin
porumbelul gri

message du grand large –
une colombe grise arrive
sans branche d'abricotier

*

însputat valul –
la mal de mare moartă
cochilii negre

blanche la vague –
au bord d'une mer morte
des coquilles noires

*

cântecul frunzei
în vântul de octombrie –
tăcut poetul

le chant de la feuille
dans le doux vent d'octobre –
muet le poète

Magda Grigore

În numele poemului

(eu sunt Cain și Abel)

Ah, lumina aceasta, blând răsărit de Eden,
prin care a trecut ceva vreme,
lumina aceasta în care se ascund lumi
suprapuse –
în ea respiră un relief ascuns,
detaliile lui înfloresc atât de libere și
orgolioase
încât sub ele nu se mai văd
ideile nealterate ale primului cuvânt.
În lumina aceasta îmi trebuie mai multă
vreme
ca să-i despart din mine pe Cain și Abel
înainte să cadă sângele din trup,
înainte să cadă cuțitul suferinței în inima
lumii,
înainte să plângă lumina spre însingurarea
fiecărui apus.

În lumina aceasta îmi trebuie mult mai
multă vreme
ca să înțeleg cine am fost atunci, la izvoare,
când cartea zilei abia s-a deschis.
Ca să înțeleg ce am făcut în prima mea
istorie,
să înțeleg cine am fost de fapt, Cain sau
Abel,
binele sau răul,
frica sau bucuria,
minciuna sau adevărul iubirii,
surâsul sau geamătul,
crima sau îmbrățișarea.
Eu sunt Cain și Abel –
lupta continuă în blânda lumină de Eden
în care vremea trece liberă și orgolioasă
până la înroșirea sângelui din apus.

Domnița Neaga

BIBLIOTECĂ

Pe raftul întunecat al bibliotecii,
foșnesc a neastâmpăr cărțile mele
la care am visat...

Pe câteva, le-am scris
și sunt acum un foc necontrolat
de artificii;
la unele, mă gândesc
ca la o grădină cu magnolii
înflorite,
ale căror petale
se scutură în sus;
în fine, altele nu vor fi scrise
niciodată,
fiindcă mesajul lor de oboseală și moarte
s-a risipit demult,
în vânturile aride
ale verilor mele arcadiene...

Calc cu grijă podeaua bibliotecii,
să nu strivesc siluetele kamikaze
ale gândurilor nerostite,
neșezate încă în paginile cărților
din viața ce va să vină...!

TOAMNA DIN NOI

JOCUL

Dorindu-mi dezmărginirea,
am găsit în tine stânca,
de care, asemenea liliacilor
dintr-o peșteră,
mi-am lovit țipetele,
ca să descopăr,
cu tot întunericul din jur,
calea spre lumină.

Doar pe aripi, păstrez încă
nevindicate rănile,
ca o amintire a bățăliilor,
pe care înverșunată le-am dus
cu ochii închiși...
Ele mă țin deasupra
și nu mă lasă a mă prăbuși
din acest zbor haotic,
nocturn,
numit, invariabil, Destin...

INDIFERENȚĂ

Ne grăbim, nici noi nu știm spre unde,
cu idealurile vraiește,
neîncăpătoare în hainele
rămase prea strâmte.

Risipim gândurile fără folos,
ne semnăm disperarea

pe zidurile cu ochi și urechi,
mai facem din ele desene pe asfalt,
dar cu grijă,
să nu le călcăm în picioare,
că destul ni le strivesc alții...

Ne grăbim. Cu sângele pulsând frenetic
gata să iasă din vene,
alergăm să prindem ultimul tren...
Brusc, ne intersectăm cu Destinul,
strigăm după el prin mulțimea grăbită,
ca după un prieten adevărat.
Disperați, îi facem semne cu mâna:
„Suntem aici! Aici...!”

Nu ne vede, nu ne aude,
nu ne mai recunoaște.
Și el se grăbește, ca noi toți.
Păcat, în el mai aveam
un strop de speranță...!

Te așezi bulversat pe o bancă,
în așteptarea trenului tău,
care tot întârzie,
și strigi,
că și așa nu te aude nimeni:
„Băi, români (că sunt numai români
în gară)! Băi, români,
iată până unde a ajuns
Indiferența...!”

CHIAR ULTIMA IUBIRE

crăpate romburi ca model pentru scena colțului
atunci când plantele oglindesc intrări sau ieșiri dintr-o zonă
oricum foarte sensibilă deloc întâmplătoare la etaj sărbătorim altă naștere
mai jos arde chiar ultima iubire îngăduită după sânziene
atenție la treptele arse pe ruguri trecute în neființă
mereu vertijul periculos deasupra îngerului de pământ
atrage unghiurile întotdeauna reci
vântul e foarte aproape – roată de sticlă trăitoare
în singurii ochi ce știu să mulțumească

PASĂREA-PLEOAPĂ

poate odată a zburat
sau parcă nu era decât umbra flăcării pe care unii dintre noi o vor vedea la plecare
penele moi prea colorate încă descoperă un colț de prăbușire
lângă alte și alte oglinzi neîntoarse cine va plânge?
săgețile risipite nu mai vorbesc despre unice ploii fierbinți
ocoliri fără noroc spre această crucificată aripă a transformării
retragere între pleoape zburătoare
poate o rugă

ALTE PIETRE

întâi pietrele – centrală aglomerare a gusturilor foarte elevate
la modă printre zile fără noapte
apoi mesele plutitoare aroma fumului scump
masat doar de învingători când își relaxează Shiva colțul ochiului
e mult prea multă aglomerație
se rade numai indirect astfel că suntem aproape
aruncați din balconul puțin încăpător al lemnelor fine
la loc între mereu alte pietre alte spaime
cu trecerea timpului încercuit cu urmele degetelor împrejur
pe cunoscutele ziduri dintr-o dată fără urmă

DIN PROFIL
moartea trezită brusc din somn de câinii dimineții
ieri existau variate înghețuri în fața singurei porți cu mare carismă
obișnuită deja pentru acea poză de arătat lumii
așteptam ceva dispus la estetice încadrări soarele surprins din profil și nu numai
ca niciodată clipirea cinstei se strecoară fără experiență printre fire albe
măcar acum citește corect mesajul buzelor inegale!
albume uitate dezvăluie taina uneori întunecată a trezirii lanțului
lanțul care coboară

ȘI TOTUȘI UN CHIP

ușa îngerului deschisă plus o nuanță (ocru discret)
pentru acea pată viitoare
ieșit din epicriză rescriu tocmai pe aceleași țărături
altă scufundare marină undeva
între pericolul retezării și Salomeea dansând
vine ziua – maternal glas lăudat cu devoțiune transfiguratoare
cum spuneai tu pe vremea flagelului și totuși un chip stă ascuns acum lângă mine
tot cu întoarceri dimineți învelite în cearcafură reci
geamăt prin somnul celor mai bune intenții

ASCENDENT

distanța neagră e potrivită oricărui suflet
încearcă tăria petalelor!
atenție nu e vorba de floarea albastră
coarnele taurului nu mistuie anotimpurile
deși ar trebui să o facă
în spatele cunoscutului munte așteptat înconjurat
cu retezarea capetelor singurătății
avem în comun ascendentul apelor
pânză avangardistă acoperind templul

DE JOS ÎN SUS

apare dimineața încărcată
cu neschimbații pași mici unul după altul
tot unul după altul

fericit apoi că lucrurile sunt calme
bineînțele tot într-o nemișcată orizontală
dar fără cârjele opririi pe loc
câteodată venele aruncă secunda în urma luminii
tăiere de jos în sus
pe linia semnului
pe linia vieții
pe linia sângelui

FUM

cine a văzut noaptea în fața luminii
va îndepărta ușor sferile plutitoare
după luciul încărcat cu păsări adormite
totuși aproape lângă izvoare
cu linia roșie încerci triumfătoare fluide – model fix
înramarea viselor curbe alături
numai din viață respirând neașteptatul fum aspru

DOAR AȘA ÎNVIE

ar trebui să fie lacrimi fierbinți
înflorite picătură peste picătură
doar așa învie armele victoriei
pe acei încă mulți pereți ai crăpării
plutirea – întotdeauna singură până la margine
ne e nevoie să adormi printre libere foi scurse
ne mai trebuie să facem altceva!
de sus vorbesc despre durerea ploilor
iubitoarele curenților întorși spre viață

CELE CE NU SE ÎNGROAPĂ

castelul – mic semn interzis pasiunilor grandioase
s-ar scâlta peste orbirea ecvestrelor statui
risipite câmpului care tocmai a învins
vom fi doi printre săbii și lei
la orele mult prea timpurii ale stingerii
odată cu lichidul verde osândit să trăiască
pentru gloria celor ce nu se îngroapă
câii vor adulmea sentiment după sentiment
vechi pietre sfâșiate

Mihai Merticaru

Parisul în sonete

*

Zi și noapte, Parisu-i feerie,
Un ocean de culori și de lumină,
Izvor de încântare deplină,
Cu-o mie de ispite te îmbie.

Lucrare satanică sau divină
Te transpune în altă galaxie,
Cu sadism te ucide și te-nvie,
Iar surprizele nu se mai termină.

Întreaga lume și-a dat întâlnire
La Turnul Eiffel și-n mii de muzee.
Cerule nu conținește să se mire

Ce-i leagă pe oameni cu-atâtea fire.
Petrecerea-i demnă de-o epopee,
Mulțimea roagă clipa-n loc să steie.

*

Capitala-mpărăției lui Cresus,
Cuib de nebunie și tinerețe,
Mereu ne evocă vremuri mărețe,
Oraș vaporos între plus și minus.

Aici și-o piatră poate să ne-nvețe
Să-i vedem aievea pe cei ce s-au dus,
Ale căror nume urcă tot mai sus
Și le citim pe ziduri și prin pietre.

Mai mulți Ludovici și un rege Soare,
Magnificul împărat Bonaparte,
Mari pictori îndrăgostiți de culoare,

Scriitori ce au dat slovei savoare,
Alți maeștri ai diverselor arte
Care-au învins invincibila moarte.

*

Ruguri și purpură pe zare s-aprind,
Înviind vedenii maiestuoase
Ce-au trăit odată-n carne și oase,
Strămutându-se apoi într-un fiind.

Văd umbrele cele mai luminoase:
Balzac, Hugo, Dumas în horă se prind,
Voltaire, Rousseau nemărginirea cuprind,
Piaf mă scaldă-n melodii duioase.

Al nouălea Ludovic, mare rege,
Corot, Manet, Matisse într-o paradă,
Henri al patrulea lauri culege,

Colette și Beauvoir, celebre colege.
Oricum, nu-i dat oricui minuni să vadă,
Parisul doar conține-o miriadă.

*

Paris luminos, colorat, mon amour,
Mi te-ai lipit de suflet ca o marcă,
Mi l-ai înălțat la ceruri de parcă
De el ar atârna acest Eiffel Tour.

Te văd în dulce primăvară, dar că
Erai armonie, nu visasem, jur,
Acum plutesc în metafizic azur,
Cu sublimități, inma-mi se-narcă.

Minunile tale, miraje și drog,
Mă pierd în suflu tainic, mă regăsesc
Într-un lung și pasional monolog

În care te ador, te chem și te rog
Să nu pui punct acestui zbor îngeresc,
În splendorile tale să mă soresc.

Ghenrih SAPGHIR (1928-1999), Federația Rusă

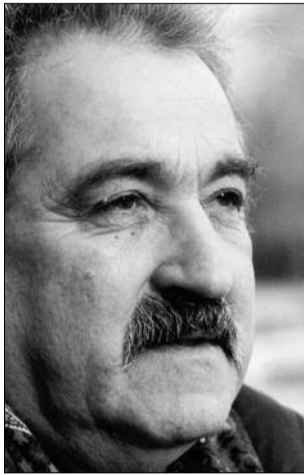
În traducerea lui LEO BUTNARU

S-a născut în orașul Biisk din regiunea Altai în familia unui inginer. În anii de putere comunistă a publicat doar ca scriitor pentru copii. În 1979 este unul din autorii almanahului „Metropol” blamat de puterea oficială, unii dintre fondatorii lui fiind excluși din uniunea scriitorilor.

Primele versuri pentru maturi i-au fost publicate peste hotarele URSS, în 1965, iar în Rusia abia în 1989, pe timpul *perestroika*. A elaborat antologia «Самиздат века» („Samizdat-ul veacului”, 1998), numită și „Poezia neoficială”. A tradus din poezia concretismului german, din cea a poetului semit Ovsei Driz și a celui american Jum Cates.

Face parte din categoria scriitorilor de formație proteică, pe parcursul creației modificându-și de mai multe ori stilul în căutarea noilor forme de expresie. A îmbinat organic laconismul, experimentul, detaliului exact, ludicul, ironia, grotescul cu imprevizibile accese de patos sincer, tinzând spre o starea extatică a spiritului.

A murit de atac de cord într-un troleibuz din Moscova, pe când ținea cale spre prezentarea antologiei sale „Poezia tăcerii”. Poemul său „Frontiera stranie” (1999) conține și versul-premoniție: „Ruta troleibuzului – spre cer”.

* * *

Alături se mișcă –
Nici chip
Nici picioare
Doar plapuma
Și o ușoară indispoziție
Ce sporește până la
A conștientiza că:
Ceea
Ce se mișcă –
E autosugestia.

* * *

Alinie-rea! 'Repti!
Ia te uită
Ce bine trăiți
Mama voastră de!...
Trage burta
Iar dincolo de case
Convingeți-vă și voi
E fabrica
Stânga-mpre-jur!
La muncă – pas alergător!
Lumea întregă –
Armată e.

* * *

Mă culc pe pietricelele
țărmlui
Încălzite de soare
Această piatră –
Umărul e
Aceste pietre rotunjite –
Sânii
Această lepede lustruită –
Burta
Aceste două bombate –
Genunchii
Și
Un mic smoc
De alge

* * *

Sst
Auziți

Și încă

Și aceasta

Și acolo

Și departe-departe

* * *

Ceasornicul rămânea în urma
noptii
Ceasornicul depășea noaptea
Două timpuri nu coincideau

* * *

Sunt beat
La marginea pământului

După cercul polar
Mă se-nvârte capul

* * *

Oraș –
Port
Dragoste –
Sport
Mâncare –
Spirt
Și apă din băltoacă

* * *

Cine ești tu spirite?
– Serafim!
O sută de ochi
Șase aripi
Lumina iradiază de la
mesteceni
Văzduhul
În văzduh plutește
Iar coala peste șase verste –
Uzina

* * *

Tu ești Laura mea
Proasto
Tu ești Laura mea!
Albă porumbiță
Încetează-a mai gurlui
Cu timonierul
De nu vai de capul tău...
Că doar tu știi
Că sunt poet
Și venii tocmai aici la marginea
lumii
Ca să te văd pe tine – tâmpito
Laura

* * *

Ziceam că
Și pe-aici luminează soarele
Ziceam că
Și pe-aici trăiesc oameni
Nu cred
A treia zi nu vorbesc cu nimeni
Mă tem
Că ar putea să nu-mi răspundă

* * *

În mijlocul tundrei alburii
Bramburesc mandrele
Și andrele
Bat din aripi indrele
Și fluieră sondrele
Condrele
Se lasă în zăpadă
În adâncul tundrei alburii
Înghetată ca un om

* * *

Tu știi
Știi
Dar
Nu conștientizezi
Că știi
Stinge-ți
Conștiința
Află
Ce
Știi

ADAGIU

Omul nu trebuie să uite
Că are fund
Apoi pur și simplu este obligat
Să țină minte că are aripi

* * *

Spinarea
E atât de încordată
Încât
Mai curând e el
Decât ea

* * *

Acest
Nimic –
E
Tocmai ceea
Ce

* * *

Trădăm
Scuzăm

Scuzăm
Și acuzăm

* * *

Privește
ochii
aproape

te-ai deconspirat!
Deconspirat!

Chip de idol

* * *

– Ce-i
Cu tine?

Ce-i cu tine ce-i cu tine
Mai bine nici nu întreba
Obişnuiește-te cu încetul

* * *

Ne culcăm
Mințim

Ne trezim
Uite-așa trăim

* * *

– Te
vreau!
(Ne vrem
pe sine)

însă a recunoaște
asta
se teme
oricine

* * *

De-ți
Dorești
Binele

Nu te du
Acolo
Unde-i

Singurătatea

* * *

A gândi
Presupunând

A-ți aminti –
Cada de baie

A dori –
O alta

Ciudat

* * *

Totul pentru el
Dar ție?

El!

Din „psalmi”

* * *

Cel ce trăiește în ceruri
va râde –
că doar Dumnezeu de aceea e și
Dumnezeu
ca să i se cânte psalmi

* * *

Așadar dumiriți-vă regi ai
Pământului
și intrând în instituție
lăsați-vă propriile păreri
dincolo de pragul ușii
Slujitori Domnului cu frică –
și ridicându-vă din jețurile de
pluș
venerați Fiul
fii de cățea!

* * *

Spania Germania
Polonia Rusia
ce frige-atât de tare
călcăiele?

E scrumul
cald încă
Doamne liberează!

* * *

Alerg și gândesc în fugă

* * *

Tu ai ispitit inima mea
noaptea
cu frica de moarte
Da! Invidiam muștele
fanaticii-socialiști
vrând să nu fiu decât un firuț
de iarbă

**Tu ai ispitit
inima mea
noaptea
cu frica
de moarte
Da! Invidiam
muștele
fanaticii-
socialiști
vrând
să nu fiu
decât un firuț
de iarbă**

traduceri